

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 75/18
Λουξεμβούργο, 31 Μαΐου 2018

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-770/16 και T-352/17
Janusz Korwin-Mikke κατά Κοινοβουλίου

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τις αποφάσεις του Προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις στον ευρωβουλευτή Korwin-Mikke λόγω δηλώσεών του στο Ημικόκλιο

Παρά το γεγονός ότι ο J. Korwin-Mikke προέβη σε ιδιαίτερως προκλητικές δηλώσεις, ελλείπει διατάραξη της τάξεως ή των εργασιών του Κοινοβουλίου, οι σχετικές διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου δεν επιτρέπουν την επιβολή κυρώσεων σε ευρωβουλευτή λόγω των δηλώσεών του στο πλαίσιο των κοινοβουλευτικών καθηκόντων του

Ο Janusz Korwin-Mikke είναι βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου της 7ης Ιουνίου 2016 με θέμα «Η τρέχουσα κατάσταση των εξωτερικών πτυχών του ευρωπαϊκού προγράμματος για τη μετανάστευση: για μια νέα συμφωνία για τη μετανάστευση» και κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 1ης Μαρτίου 2017 που είχε ως αντικείμενο το «Gender pay gap» (δηλαδή την προβληματική της διαφοράς στις αμοιβές μεταξύ γυναικών και ανδρών), ο J. Korwin-Mikke παρενέβη με ιδιαίτερα προκλητικές δηλώσεις για τους μετανάστες και τις γυναίκες.

Με αποφάσεις της 5ης Ιουλίου 2016 και της 14ης Μαρτίου 2017, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου επέβαλε διάφορες κυρώσεις στον βουλευτή αυτόν, δηλαδή απώλεια του δικαιώματός του να λάβει αποζημίωση διαμονής για δέκα και τριάντα μέρες, αντιστοίχως, και προσωρινή αναστολή της συμμετοχής του σε όλες τις δραστηριότητες του Κοινοβουλίου για περιόδους πέντε και δέκα συνεχόμενων ημερών, αντιστοίχως, με την επιφύλαξη της άσκησης του δικαιώματος ψήφου στην Ολομέλεια. Εξάλλου, στο πλαίσιο της αποφάσεως της 14ης Μαρτίου 2017, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου απαγόρευσε στον βουλευτή να εκπροσωπεί το Κοινοβούλιο για περίοδο ενός έτους.

Καθόσον το Προεδρείο του Κοινοβουλίου¹ επιβεβαίωσε, με αποφάσεις της 1ης Αυγούστου 2016 και της 3ης Απριλίου 2017, τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν από τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, ο J. Korwin-Mikke άσκησε, στις 2 Νοεμβρίου 2016 και στις 2 Ιουνίου 2017, δύο προσφυγές-αγωγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζητώντας την ακύρωση των αποφάσεων αυτών, καθώς και αποκατάσταση της οικονομικής ζημίας και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη από αυτές.

Με τις σημερινές αποφάσεις του, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ελευθερία της έκφρασης κατέχει σημαντική θέση στις δημοκρατικές κοινωνίες και συνιστά, ως εκ τούτου, θεμελιώδες δικαίωμα. Ωστόσο, το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης δεν αποτελεί απόλυτο δικαίωμα και η άσκησή του μπορεί να υπόκειται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε περιορισμούς. Οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να εκτιμώνται αυστηρώς και οι παρεμβάσεις στην ελευθερία της έκφρασης επιτρέπονται μόνον όταν πληρούνται τρεις προϋποθέσεις. Πρέπει να «προβλέπονται από τον νόμο», να αφορούν σκοπό δημοσίου συμφέροντος και να μην είναι υπερβολικές.

Το Γενικό Δικαστήριο θεωρεί ότι πρέπει να παρέχεται αυξημένη προστασία στην ελευθερία έκφρασης των βουλευτών λόγω της θεμελιώδους σημασίας που έχει το Κοινοβούλιο σε μια δημοκρατική κοινωνία. Ωστόσο, η άσκηση της ελευθερίας αυτής εντός του Κοινοβουλίου πρέπει, σε ορισμένες περιπτώσεις, να υποχωρεί έναντι των εννόμων συμφερόντων της προστασίας της

¹ Το Προεδρείο του Κοινοβουλίου είναι το ιθύνον όργανο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

εύρυθμης διεξαγωγής των κοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων και της προστασίας των δικαιωμάτων των άλλων βουλευτών. Επομένως, ο εσωτερικός κανονισμός κοινοβουλίου μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων στους βουλευτές για δηλώσεις τους μόνο στην περίπτωση που οι δηλώσεις αυτές θίγουν την αποτελεσματική λειτουργία του Κοινοβουλίου ή αποτελούν μορφή σοβαρού κινδύνου για την κοινωνία, όπως η υποκίνηση βίας ή φυλετικού μίσους.

Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι το άρθρο 166 του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου, όπως ίσχυε τον Ιούλιο του 2014 και είχε εφαρμογή στην υπόθεση T-770/16, προέβλεπε ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου επιβάλλει την κατάλληλη κύρωση με αιτιολογημένη απόφαση «[σ]ε περιπτώσεις κατά τις οποίες βουλευτής διαταράσσει την τάξη κατά τρόπο εξαιρετικά σοβαρό ή διαταράσσει τις εργασίες του Κοινοβουλίου κατά παράβαση των αρχών του άρθρου 11 [...]». Οι εφαρμοστέες διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού, όπως ίσχυε τότε, αφορούσαν αποκλειστικά τη συμπεριφορά των βουλευτών. Δεν υπήρχε αναφορά στις δηλώσεις του βουλευτή, καθαυτές, και επομένως οι δηλώσεις δεν μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο μέτρου κυρώσεως.

Το άρθρο 166 του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου, όπως ίσχυε τροποποιημένο από τις 16 Ιανουαρίου 2017 και είχε εφαρμογή στην υπόθεση T-352/17, παρείχε τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων «[σ]ε περιπτώσεις σοβαρής διατάραξης της τάξης ή των εργασιών του Κοινοβουλίου κατά παράβαση των αρχών του άρθρου 11 [...]». Το εν λόγω άρθρο 11, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού, κατόπιν της τροποποίησής του, αφορούσε ρητώς την απαγόρευση «συκοφαντικών, ρατσιστικών ή ξενοφοβικών δηλώσεων ή συμπεριφορών».

Ωστόσο, είτε πρόκειται για «συμπεριφορά» είτε για «δηλώσεις», το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι, από τη γραμματική ερμηνεία της διατάξεως του εσωτερικού κανονισμού που επιτρέπει την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων σε βουλευτή (άρθρο 166) προκύπτει το συμπέρασμα ότι η παραβίαση των αρχών και η προσβολή των αξιών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 (στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 166), δεν συνιστά αυτοτελή λόγο επιβολής κυρώσεων, αλλά πρόσθετη προϋπόθεση, αναγκαία για την επιβολή κυρώσεων λόγω διατάραξης των εργασιών του Κοινοβουλίου. Συνεπώς, παραβίαση των αρχών που καθορίζονται στο άρθρο 11 του εσωτερικού κανονισμού, εφόσον στοιχειοθετηθεί, δεν μπορεί να επισύρει κυρώσεις καθεαυτή, αλλά μόνον εάν συνοδεύεται από διατάραξη των εργασιών του Κοινοβουλίου.

Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει, εν προκειμένω, ότι ούτε από την απόφαση του Προεδρείου ούτε από τα υπομνήματα των διαδίκων προκύπτει ότι οι δηλώσεις του J. Korwin-Mikke ενώπιον του Κοινοβουλίου κατά την Ολομέλεια της 7ης Ιουνίου 2016 και της 1ης Μαρτίου 2017 προκάλεσαν κάποια διατάραξη της τάξης κατά τις συνεδριάσεις αυτές κατά την έννοια του εσωτερικού κανονισμού. Το Κοινοβούλιο αναγνώρισε, εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι δεν υπήρξε διατάραξη της τάξης ή των εργασιών στο Ημικύκλιο. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει το επιχείρημα του Κοινοβουλίου κατά το οποίο η «διατάραξη» που δικαιολογεί την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων εκδηλώθηκε εκτός συνεδριάσεως, με προσβολή της φήμης του Κοινοβουλίου και της αξιοπρέπειάς του ως θεσμικού οργάνου. Συγκεκριμένα, ελλείπει σαφώς καθορισμένων κριτηρίων βάσει των οποίων θα μπορούσε το Προεδρείο του Κοινοβουλίου να διαπιστώσει φερόμενη προσβολή της αξιοπρέπειας του Κοινοβουλίου, η ερμηνεία αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα να περιορίσει αυθαίρετα την ελευθερία έκφρασης των βουλευτών.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, και παρά το γεγονός ότι ο προσφεύγων-ενάγων χρησιμοποίησε ιδιαίτερως προκλητικές εκφράσεις στις παρεμβάσεις του, το Κοινοβούλιο δεν μπορούσε, εν προκειμένω, να του επιβάλει πειθαρχική κύρωση βάσει του άρθρου 166 του εσωτερικού κανονισμού του. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τις αποφάσεις του Προεδρείου που προσέβαλε ο J. Korwin-Mikke.

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει τα αιτήματα αποζημιώσεως του J. Korwin-Mikke. Όσον αφορά, πρώτον, το αίτημα αποζημιώσεως για την οικονομική ζημία από την απώλεια του δικαιώματος να λάβει αποζημίωση διαμονής, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένης υπόψης της ακυρώσεως της αποφάσεως του Προεδρείου, το Κοινοβούλιο οφείλει να λάβει τα μέτρα τα οποία συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, πράγμα το οποίο

σημαίνει ότι πρέπει να του καταβάλει τα ποσά που αντιστοιχούν στην αποζημίωση διαμονής της οποίας η καταβολή ανεστάλη. Ως εκ τούτου ο βουλευτής δεν εξήγησε για ποιο λόγο η ακύρωση αυτή δεν του παρέχει τη δυνατότητα να επιτύχει την αποκατάσταση του συνόλου της ζημίας του. Όσον αφορά, δεύτερον, το αίτημα χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο βουλευτής, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η ακύρωση παράνομης πράξεως μπορεί, αφ' εαυτής, να συνιστά πρόσφορη και, κατ' αρχήν, επαρκή ικανοποίηση για κάθε ηθική βλάβη που τυχόν προκάλεσε η εν λόγω πράξη, εκτός αν ο ενάγων αποδείξει ότι η ηθική βλάβη που υπέστη δύναται να διαχωριστεί από την παρανομία επί της οποίας στηρίχθηκε η ακύρωση και εν λόγω ακύρωση δεν μπορεί να αποτελέσει πλήρη ικανοποίηση για τη βλάβη αυτή. Εν προκειμένω, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν μπορεί να συναχθεί ότι οι αποφάσεις του Προέδρου και οι αποφάσεις του Προεδρείου ελήφθησαν υπό περιστάσεις που προκάλεσαν ηθική βλάβη στον J. Korwin-Mikke ανεξάρτητη από τις ακυρωθείσες πράξεις.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει το σύνολο των αιτημάτων αποζημίωσης του J. Korwin-Mikke.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([T-770/16](#) κα [T-352/17](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582